

Література:

1. Київська школа економіки (KSE). URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/nepryami-finansovi-vtrati-ekonomiki-ukrayini-perevishhuyut-1-164-trln-vtrachenogo-vitorgu-otsinka-kse-stanom-na-lipen-2024-roku/> (Дата звернення: 24.10. 2024)
2. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/konsultatyvno-doradchi-orhany/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/pro-nacionalnu-radu-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni> (Дата звернення: 24.10. 2024)
3. План Відновлення України. URL: https://cdn.prod.website-files.com/625d81ec8313622a52e2f031/62c19ac16c921fc712205f03_NRC%20Ukraine%27s%20Recovery%20Plan%20blueprint_UKR.pdf (Дата звернення: 24.10. 2024)
4. Візія відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua/> (Дата звернення: 24.10. 2024)
5. Національна програма «Розширення та інтеграція логістики з ЄС». URL: <https://recovery.gov.ua/project/program/logistics-de-bottleneck-and-integration-with-eu> (Дата звернення: 24.10. 2024)
- 6.

УДК:656.8:005.33

Анастасія Сержук

к.е.н., доцент кафедри комерційної діяльності і логістики,

КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна

serzhuk.anastasiia@kneu.edu.ua

Тайсія Пальчик

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

освітньо-професійна програма «Комерційна діяльність і логістика»

КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна

taya15112003@gmail.com

СТРАТЕГІЇ СТІЙКОСТІ КОМПАНІЇ «НОВА ПОШТА» В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ВОЄННОГО ЧАСУ

NOVA POSHTA'S SUSTAINABILITY STRATEGIES IN THE FACE OF WARTIME CHALLENGES

Анотація. У статті розглядаються ключові стратегії стійкості компанії «Нова пошта» в умовах воєнного стану. Висвітлено процеси адаптації до нових викликів, управління ризиками та впровадження інновацій у логістичних операціях компанії. Автори аналізують вплив війни на функціонування логістичних систем в Україні та їхню здатність забезпечувати безперервність бізнесу. Особливу увагу приділено аналізу дій компанії щодо розширення мережі як в Україні, так і за її межами, а також її внеску в підтримку економічної стійкості. Досвід компанії демонструє важливість стратегічної стійкості для виживання та розвитку в умовах криз.

Abstract. The article discusses the key strategies for the sustainability of Nova Poshta under martial law. The processes of adapting to new challenges, managing risks and introducing innovations in the company's logistics operations are highlighted. The authors analyse the impact of the war on the functioning of logistics systems in Ukraine and their ability to ensure business continuity. Particular attention is paid to the analysis of the company's actions to expand its network both in Ukraine and abroad, as well as its contribution to maintaining economic resilience. The company's experience demonstrates the importance of strategic resilience for survival and development in times of crisis.

Ключові слова: логістика, стійкість бізнесу, управління ризиками, інновації, воєнний стан.

Key words: logistics, business sustainability, risk management, innovation, martial law.

Важко уявити сучасний світ без логістики, адже вона виконує критично важливу роль у функціонуванні сучасної економіки будь-якої країни. За стабільних політичних та економічних умов компанії прагнуть оптимізувати власні бізнес-процеси таким чином, аби знизити витрати та підвищити рівень сервісу. Однак в умовах дії воєнного стану українські

компанії, зокрема логістичні оператори, змушені пристосовуватись до екстремальних умов роботи. Для того, щоб забезпечити виживання та успіх, підприємствам важливо знайти власну концепцію стійкості. Компанії приділяють увагу таким питанням, як адаптація до змін, збереження функціональності та швидке відновлення після негативних впливів. Для їх ефективного вирішення, вони впроваджують стратегії управління ризиками, диверсифікації ланцюгів постачань, захисту майна та ресурсів та впровадження інновацій.

Компанія «Нова пошта», що входить до складу групи NOVA, є одним з лідерів логістичної сфери на українському ринку. Під час війни компанія зіштовхнулася зі складними викликами, які потребували негайної реакції. Наразі Нова пошта має унікальний досвід у впровадженні стратегій стійкості у різних сферах своєї діяльності. Дослідження даних стратегій дозволяє знайти моделі поведінки бізнесу в кризових умовах, які дають результат і приносять успіх на ринку.

Стратегічна стійкість підприємства полягає у здатності формувати, зміцнювати та довготривало підтримувати конкурентні переваги на ринку, що дозволяє зберігати необхідний рівень ліквідності, платоспроможності та прибутковості навіть у швидкозмінних умовах зовнішнього середовища [5].

Ефективність логістичної системи значною мірою залежить від її здатності зменшувати рівень непередбачуваності. Це означає, що система повинна мати механізми для запобігання або пом'якшення негативних подій, які можуть виникнути внаслідок певних дій або прийнятих рішень у майбутньому. Ці ризики можуть мати різний характер і впливати на роботу системи в різних аспектах. Здатність управляти такими ризиками є ключовим фактором, який визначає стійкість і стабільність логістичних процесів [4].

Напередодні повномасштабної війни Нова пошта демонструвала стрімкий розвиток. Мережа компанії охоплювала понад 8 700 відділень, а кількість поштоматів перевищувала 8 500. Станом на 2020-2021 роки компанія була одним із найбільших роботодавців в Україні, забезпечуючи робочими місцями понад 32 тис. осіб [8].

За даними звіту зі сталого розвитку, група NOVA станом на 2023 рік має 27,05 тис. точок сервісу в Україні та 81 власне відділення в 11 країнах присутності. Також група NOVA та підрозділи партнерів Нової пошти мали близько 42 тис. співробітників у 2023 р.

Аналізуючи ключові показники компанії «Нова пошта», бачимо, що кількість відділень у 2023 р. становила 11 460, в тому ж році відкрилися 2 242 нові відділення, кількість поштоматів – 15 590 (відкрили 1 853 у 2023 р.). Нова пошта має 44 термінали та 90 депо, а також більше 6 тис. автомобілів, як власних, так і партнерських [3].

У відповідь на зростаючий попит українців, які тимчасово перебувають за межами країни, Нова пошта починаючи з 2022 р. ініціювала масштабну експансію на європейський ринок. Незважаючи на критичну ситуацію в країні, компанії у 2023 році вдалося вийти на ринки ще 9 країн Європи. Об'єднавши свої закордонні представництва під єдиним брендом Nova Post, компанія забезпечила українцям доступ до якісних послуг доставки в більш ніж ста відділеннях. У найближчих планах групи NOVA відкрити 103-тє відділення компанії в Римі [6].

Провідним логістичним компаніям, що спеціалізуються на експедиції вантажів, організації перевезень та обробці вантажів, у 2023 р., попри геополітичні та економічні труднощі, вдалося збільшити виручку від діяльності. Компанії групи NOVA за даним показником входять у топ-10: ТОВ «Нова пошта» посідає 1-ше місце, ТОВ «Нова пошта Глобал» – 8-ме місце. Дохід ТОВ «Нова пошта» за 2023 рік зріс на 54%, ТОВ «Нова пошта Глобал» – на 52% [1, 2].

Місія компаній групи NOVA – «Легкість доставки для життя та бізнесу». Нова пошта, як частина групи, поділяє місію та дотримується шести ключових цінностей:

1. FAST – швидкість в обслуговуванні, швидкість завантаження й роботи мобільного додатку або сайту, швидкість надання зворотнього зв'язку, швидкість доставки.
2. EASY – зручність отримання інформації, легкість відправки та отримання посилки.
3. SAFE – надійність доставки, безпечність переказу коштів.

4. HUMAN – висококомпетентність співробітників, можливість самореалізації в компанії, соціальна відповідальність.
5. TECH – інноваційність, нові розробки і досягнення.
6. GROWTH – вертикальний, горизонтальний, географічний та функціональний розвиток.

Незважаючи на повномасштабне вторгнення, Нова пошта змогла поліпшити ситуацію з швидкістю доставки, підтримуючи розвиток ключової цінності FAST. У 2023 р. середня швидкість доставки територією України становила 23 години. За даними звіту, 74,4% відправлень доставляються того ж або наступного дня. Це стало можливим завдяки розвитку сортувальної інфраструктури, автоматизації логістичних та інших процесів, а також використанню роботів.

У 2023 р. одним з головних напрямів діяльності компанії було відновлення роботи відділень на деокупованих територіях. Спершу відкривалися мобільні відділення, які згодом, завдяки значним інвестиціям, ставали стаціонарними. Новій пошті вдалося відновити 20 відділень на Харківщині та Херсонщині, куди було спрямовано 47 млн грн, також запрацювали 70 відділень на Донеччині, що обійшлося компанії у 14 млн грн. Дані заходи пов'язані з дотриманням цінності EASY – компанія прагне забезпечити легкість відправки та отримання посилок всюди, де це можливо. У кожному відновленому відділенні було облаштовано укриття, що демонструє дотримання ще однієї цінності компанії – HUMAN. Компанія дбає про безпеку своїх клієнтів та створює безпечні умови праці для власних співробітників [3].

Компанія «Нова пошта» не припиняє свій розвиток і сьогодні. Вона прислухається до потреб споживачів та партнерів і тому в жовтні 2024 року компанія скасувала оплату за повернення посилок та комісію від оголошеної вартості. Таке рішення підкріплює цінність EASY, адже безкоштовне повернення – це комфорт клієнтів, а також позбавлення додаткових витрат для бізнесу, який користується послугами Нової пошти для здійснення комерційних відправлень [7].

Також у жовтні 2024 р. в соціальній мережі Instagram компанія представила новину про вдосконалення поштоматів Нової пошти. Тепер вони будуть оснащені сонячними панелями та акумуляторами, WI-FI, матимуть зарядні пристрої для телефонів та додатковий захист від пошкодження поштомату. Такі заходи сприятимуть дотримання таких цінностей, як EASY, SAFE, TECH та GROWTH [9].

Логістична система є важливим компонентом економіки будь-якої країни, а її ефективне функціонування особливо критичне під час кризових ситуацій, таких як війна. Компанія «Нова пошта», будучи одним із лідерів логістичної сфери України, продемонструвала здатність адаптуватися до складних умов воєнного часу. Її успіх обумовлений впровадженням стратегій стійкості, які охоплюють управління ризиками, розвиток інфраструктури, інновації та підтримку персоналу.

Компанія змогла не тільки зберегти свою діяльність, а й розширити мережу відділень та поштоматів як в Україні, так і за кордоном. Важливо зазначити, що розвиток компанії під час війни став можливим завдяки гнучким рішенням, орієнтованим на потреби клієнтів і дотриманню ключових цінностей, таких як швидкість, зручність, безпека, інновації та зростання. Досвід Нової пошти може слугувати прикладом для інших компаній, як ефективно адаптуватися до викликів і продовжувати розвиток в умовах нестабільності.

Література

1. Галузеві тренди. Стан логістичної галузі в Україні: тренди та особливості. *Kyivstar Business Hub – корпоративний блог для бізнесу*. URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/galuzevi-trendi-stan-logistichnoyi-galuzi-v-ukrayini-trendi-ta-osoblivosti> (дата звернення: 19.10.2024).
2. Допоміжна діяльність у сфері транспорту. Транспортні і логістичні компанії України. *Каталог компаній України – UC.Market*. URL: <https://catalog.youcontrol.market/transport-i-lohistryka/52.29> (дата звернення: 19.10.2024).
3. Звіт зі сталого розвитку 2023. *ТОВ "Нова пошта": офіційний сайт*. URL: https://novaposhta.ua/csr/zvit_zi_stalogo_rozvitku_2023/ (дата звернення: 19.10.2024).
4. Кривов'язюк І. В., Смерічевський С. Ф., Кулик Ю. М. Ризик-менеджмент логістичної системи

- машинобудівних підприємств: монографія. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 200 с. URL: <https://philpapers.org/rec/KRYHKL> (дата звернення: 19.10.2024).
5. Крисько Ж. Стратегічна стійкість підприємства: підходи до визначення та оцінки. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. 2010. № 14-15. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/26611/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%20%D0%96..pdf> (дата звернення: 19.10.2024).
 6. Нова пошта сьогодні. ТОВ "Нова пошта": офіційний сайт. URL: <https://novapost.com/uk-ua/more/novapost-today/> (дата звернення: 19.10.2024).
 7. Новини компанії. ТОВ "Нова пошта": офіційний сайт. URL: <https://novaposhta.ua/news/rubric/2/id/12130> (дата звернення: 19.10.2024).
 8. Операційний директор «Нової Пошти» про логістику під час бойових дій. *Website for transport and logistics trans.info*. URL: <https://trans.info/ua/operatsiyniy-direktor-novoyi-poshti-pro-logistiku-pid-chas-boyovih-diy-324335> (дата звернення: 19.10.2024).
 9. Поштомати нового покоління через 3,2,1. *Instagram @novaposhta.official*. URL: <https://www.instagram.com/p/DBJbDD9KDXu/> (дата звернення: 19.10.2024).

УДК: 338.47:339.543:656.8:005.936

Марина Котова

к.е.н., доцент, доцент кафедри
торгівельного підприємництва та логістики
m.kotova@knu.edu.ua

Валерія Германова

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності «Маркетинг»

Державний торговельно-економічний університет, Україна
germanova2005@gmail.com

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА «НОВА ПОШТА» В УМОВАХ ВІЙНИ

DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE "NOVA POSHTA" DURING WAR

Анотація. Дослідження присвячено аналізу розвитку "Нової Пошти" в умовах війни, зокрема її адаптації до нових викликів, зміні логістичних маршрутів та забезпеченню безперервної доставки. Особливу увагу приділено соціальній відповідальності компанії, підтримці гуманітарних ініціатив та технологічним вдосконаленням. Також розглядається міжнародне розширення підприємства через відкриття нових відділень за кордоном.

Ключові слова: Нова Пошта, війна, адаптація, соціальна відповідальність, технологічні вдосконалення.

Abstract. The study focuses on analyzing the development of "Nova Poshta" during the war, particularly its adaptation to new challenges, changes in logistics routes, and ensuring uninterrupted delivery. Attention is given to the company's social responsibility, support for humanitarian initiatives, and technological advancements. The research also examines the company's international expansion through the opening of new branches abroad.

Keywords: Nova Poshta, war, adaptation, social responsibility, technological improvements.

Компанія «Нова Пошта» зіткнулася з одними з найбільших викликів в своїй історії після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Однак підприємство змогло оперативно адаптуватися до нових умов і забезпечити безперервну роботу навіть в найскладніших обставинах.

З перших днів війни «Нова Пошта» швидко переглянула свою логістичну стратегію, що дозволило їй зберегти здатність до ефективної доставки по всій країні. Через бойові дії багато маршрутів стали недоступними, а відділення в окупованих регіонах було закрито або тимчасово припинено їх роботу. Однак компанія оперативно перебудувала свої транспортні ланцюжки, перенаправляючи вантажі безпечнішими шляхами. Зокрема, «Нова Пошта» організувала доставку до зон, які потребували гуманітарної допомоги, навіть попри небезпеку.[5]